

LA/Rolf Storsjö

23.1.1992

Työeläkelaitoksille

**ULKOMAANLIIKENTEN KAUPPA-ALUSLUETTELOON MERKITYLLÄ ALUKSELLA TYÖSKEN-
TELEVÄN ULKOMAALAISEN ELÄKETURVAAN MUUTOKSIA**

Tasavallan presidentti vahvisti 30.12.1991 lain ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta (1707/91), lain sairausvakuutuslain muuttamisesta (1708/91), lain kuntoutusrahalain muuttamisesta (1709/91), lain merimieseläkelain 1 §:n muuttamisesta (1710/91), lain työntekijäin eläkelain 1 §:n muuttamisesta (1711/91), lain työttömyyskassalain muuttamisesta (1712/91) ja lain ulkomaanliikenteen lastialusten kilpailuedellytysten edistämisestä annetun lain kumoamisesta (1713/91).

Lakiuudistuksen tultua voimaan MEL:iä ei enää sovelleta ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkityllä aluksella työskentelevään henkilöön, joka ei ole Suomen kansalainen tai vakituisesti asu Suomessa. Häneen ei myöskään sovelleta TEL:iä. Soveltamisalaa koskevat rajoitukset eivät kuitenkaan koske sellaisia henkilöitä, joihin Suomi on velvollinen noudattamaan merimieseläkelakia Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten perusteella.

Uudistus on osa aluksen käyttökustannusten alentamisjärjestelyä, jolla parannetaan merenkulkunne kansainvälistä kilpailukykyä. Valtio tukee myös suoraan sellaisia aluksia, joiden työvoimakustannukset näin saadaan kansainvälisesti kilpailukykyisiksi.

Lakiuudistus tuli voimaan 1.1.1992.

ELÄKETURVAKESKUS

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivisto

LIITTEET

HE 119/91
Sosiaali- ja terveystieteiden lausunto no 4
liikennevaliokunnalle
Laki merimieseläkelain 1 §:n muuttamisesta (1710/91)
Laki työntekijäin eläkelain 1 §:n muuttamisesta
(1711/91)

Euroopan yhdentymiskehityksen huomioon otettavaa pysyvää alusrekisteri- tai muuta vastaavaa ratkaisua, jolla varmistetaan tulevana vuosina Suomen kauppalaivastolle kansainvälisesti katsoen vertailukelpoiset toimintaedellytykset. Myös toisen parlamentaarisen liikennekomitean mietinnössä Liikenne 2000 (komiteanmietintö 1991:3) on korostettu tarvetta turvata Suomen merenkuluelinkeinon kansalliset ja kansainväliset kilpailuedellytykset muun muassa tehostamalla yhteistyötä EY:n kanssa sekä ryhtymällä kansallisella tasolla tässä suhteessa tarvittaviin toimenpiteisiin.

Hallituksen esitys laeiksi ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta sekä sairausvakuutuslain, kuntoutusrahalain, merimieseläkelain I §:n ja työttömyyskassalain muuttamisesta sekä ulkomaanliikenteen lastialusten kilpailuedellytysten edistämisestä annetun lain kumoamisesta perustuu liikenneministeriön asettaman laivarekisteritoimikunnan mietintöön (komiteanmietintö 1991:27), joka on valmistunut elokuussa 1991. Toimikunnan tehtävänä on ollut valmistella maamme erityisolosuhteet sekä lähimmissä kilpailijamaissamme toteutetut rekisteri- ja muut ratkaisut ja Euroopan yhdentymiskehityksen huomioonottavaa rinnakkaisrekisteriratkaisua tai muuta ratkaisua, jolla varmistetaan tulevana vuosina Suomen kauppalaivaston kilpailukyky. Toimikunnan tehtävänä on ollut selvittää erityisesti, mitä aluksia rekisteriin voidaan merkitä, merityötulon verotusta, työnantajan vapauttamista sosiaaliturvamaksujen suorittamisesta sekä mahdollisuutta käyttää rekisteriin merkityillä aluksilla ulkomaalaisia merenkulkijoita.

Laivarekisteritoimikunnan mietinnöstä on pyydetty lausunnot kauppa- ja teollisuusministeriöltä, oikeusministeriöltä, opetusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, työministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnanhallitukselta, merenkulkuhallitukselta, tullihallitukselta, Merimieseläkekassalta ja Kansaneläkelaitokselta. Myös ammatillisilta keskusjärjestöiltä Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöltä SAK ry:ltä ja Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitto STTK ry:ltä on pyydetty lausunto. Suomen Työnantajain Keskusliitto, Teollisuuden Keskusliitto ja Keskuskauppakamari ovat myös antaneet mietinnöstä lausunnon. Varustamoelinkeinojen osalta lausunto on pyydetty Suomen Varustamoyhdistykseltä, Ålands Redarföreningiltä, Ulkomaan-

liikenteen Piontonnistoyhdistykseltä sekä työntekijäjärjestöistä Suomen Laivanpäälystöliitolta, Suomen Konepäälystöliitolta, Suomen Merimies-Unionilta, Suomen Tietoliikennetekniset ry:ltä ja Suomen Erityisteknisten Liitolta. Lisäksi mietinnöstä on hankittu lausunto myös Osuuskunta Transfennicalta sekä Etelä-Suomen Laiva Oy:ltä.

Lausunnoista voidaan todeta, että varustamoyhdistykset ovat yleisesti puoltaneet mietintöön sisältyviä ehdotuksia. Ulkomaanliikenteen Piontonnistoyhdistys on kuitenkin lausunnoissaan suhtautunut varauksellisesti ulkomaisen työvoiman käyttöön. Näissä lausunnoissa on pidetty myös tärkeänä ehdotusten jatkotyöstämistä erityisesti työlainsäädäntöön liittyvien kysymysten osalta.

Merenkulkualan työntekijäjärjestöt sen sijaan ovat vastustaneet yksimielisesti ulkomaisen työvoiman käyttöä suomalaisilla aluksilla. Pääasiallisena vastustamisperusteena järjestöillä on ollut se, että ne katsovat, että suomalaisten merenkulkijoiden työttömyys lisääntyisi voimakkaasti ulkomaisen työvoiman käytön myötä, minkä lisäksi ulkomaisten merenkulkijoiden käyttö suomalaisilla aluksilla johtaisi pitkällä tähtäyksellä suomalaisten merenkulkijoiden häviämiseen sekä suomalaisen merenkulun ammattitaidon katoamiseen. Työntekijäjärjestöjen lausunnoissa on toisaalta korostettu tarvetta ehdotetun valtion varoista maksettavan tuen käyttöönottoon.

Ministeriöt, Ahvenanmaan maakunnanhallitus ja merenkulkuhallitus ja Merimieseläkekassa ovat pääpiirteissään suhtautuneet myönteisesti toimikunnan ehdotuksiin. Valtiovarainministeriö ja kauppa- ja teollisuusministeriö ovat esittäneet eräitä rajoituksia järjestelmän soveltamisalaan sekä kolmansia maita koskevan matkustajaliikenteen osalta että yleisesti cross-trade-liikenteen osalta. Oikeusministeriö erityisesti ja myös työministeriö ovat esittäneet lukuisia huomautuksia työoikeuden alaan liittyvien säädösehdotusten osalta. Ahvenanmaalaisen lausunnonantajien taholta on korostettu tarvetta sellaiselle järjestelylle, että ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkitsemisen voisi tehdä Ahvenanmaan lääninhallitus ahvenanmaalaisten alusten osalta. Sisäasiainministeriö on kiinnittänyt huomiota eräisiin oleskelulupaa koskeviin säännöksiin ja niiden merkitykseen ehdotetun järjestelmän kannalta. Sosiaali- ja terveysministeriö on esittänyt eräitä tarkennuksia toimikunnan laatimiin säädöseh-

dotuksiin. Merimieseläkekassa on lausunnoissaan korostanut työmarkkinaratkaisujen ensisijaisuutta tarvittavan kilpailukyvyyn saavuttamiseksi ennen kuin ulkomaista työvoimaa ryhdyttäisiin palkkaamaan. Kansaneläkelaitoksen lausunnon mukaan toimikunnan esityksiä sairausvakuutuslain ja kuntoutusrahalain muuttamiseksi ei tulisi toteuttaa erillisinä, vaan osana vireillä olevaa sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisalan kokonaisuudistusta.

Keskuskauppakamari, Suomen Työnantajain Keskusliitto ja Teollisuuden Keskusliitto ovat puoltaneet kokonaisuudessaan tehtyjä ehdotuksia, samoin Osuuskunta Transfennica.

Hankittujen lausuntojen pohjalta hallituksen esitystä on valmisteltu liikenneministeriössä virkityönä.

7. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksen tarkoituksena on luoda varustamoille kansainvälisesti kilpailukykyiset edellytykset harjoittaa merenkulkua Suomen lipun alla olevilla kauppa-aluksilla. Kauppalaivaston kasvu lisäisi työpaikkoja merenkulkualalla ja parantaisi kuljetustasetta. Pidemmän aikavälin kehitystä ei ole mahdollista tarkalleen arvioida, koska se riippuu monista muistakin tekijöistä kuten yleisestä merenkulun suhdannekehityksestä. Varustamoilta saatujen ilmoitusten perusteella voidaan kuitenkin tehdä varovainen arvio, että vuoden 1992 loppuun mennessä kauppalaivasto kasvaisi noin 15—20 aluksella. Osa näistä olisi tällä hetkellä tilauksessa olevia uudisrakennuksia, jotka rekisteröitäisiin Suomeen ja osa sellaisia aluksia, jotka ovat tällä hetkellä ulkomaan lipun alla.

Kauppalaivaston kasvu 15—20 aluksella loisi merenkulkualalla noin 400 uutta työpaikkaa. Suomalaisten merenkulkijoiden työllisyyden kehitys riippuisi siitä, missä laajuudessa kauppalaivoilla tulnaisiin käyttämään ulkomaista työvoimaa. Norjassa ja Tanskassa kansallisten merenkulkijoiden lukumäärä on säilynyt likimain ennallaan sen jälkeen kun aluksilla on mahdollistettu myös ulkomaisen työvoiman käyttö. Arvioitu kauppalaivaston kasvu lisäisi bruttorahdituloja noin 800 miljoonaa markkaa vuodessa ja vaikutukset kuljetustaseeseen olisivat noin 430 miljoonaa markkaa vuodessa.

Merenkulkijoiden ennakonpidätyksiä ja työnantajien sosiaaliturvamaksuja vastaava tu-

ki merenkululle olisi noin 80 miljoonaa markkaa vuodessa. On kuitenkin otettava huomioon, että mikäli Suomessa ei toteuteta kansainvälisesti kilpailukykyistä merenkulun ratkaisua, on odotettavissa, että jo lähitulevaisuudessa eli vuoden 1992 loppuun mennessä noin 35 alusta tulnaisiin siirtämään halvempien lipujen alle. Tällaisten alusten osalta julkiselta sektorilta jäisi joka tapauksessa saamatta verotuloja ja sosiaaliturvamaksuja noin 40—45 miljoonaa markkaa vuodessa. Lisäksi merenkulkijoiden työpaikkoja poistuisi noin 1 000 ja kuljetustase heikkenisi noin 600 miljoonaa markkaa vuodessa. Työttömyyskorvausten määrä kasvaisi noin 25 miljoonaa markkaa vuodessa, mistä valtion osuus olisi noin 12 miljoonaa markkaa.

Tällaisella epäsuotuisalla kehityksellä olisi haitallisia vaikutuksia myös Merimieseläkekassan toimintaan. Ensivaiheessa eli vuoden 1992 loppuun mennessä noin 1 000 merenkulkijan työpaikan menetys lisäisi laitoksen menoja noin 5 miljoonalla markalla ja vähentäisi tuloja noin 23 miljoonalla markalla eli tulojen ja menojen nettokehitys olisi noin —28 miljoonaa markkaa. Pidemmällä aikavälillä eli vuoden 1995 loppuun mennessä menojen kasvu olisi yhteensä noin 45 miljoonaa markkaa ja tulojen lasku yhteensä noin 140 miljoonaa markkaa.

Koska valtion osuus eläkemenosta on 1/3, tämä kehitys lisäisi myös valtion menoja. Vuoden 1992 loppuun mennessä valtion menot kasvaisivat noin 1,5 miljoonalla markalla ja vuoden 1995 loppuun mennessä yhteensä noin 15 miljoonalla markalla.

8. Suhde kansainvälisiin sopimuksiin

Valtiontukia koskevia määräyksiä sisältyy muun muassa Euroopan vapaakauppaliiton EFTA:n perustamissopimukseen ja kauppaa ja tulleja koskevaan yleissopimukseen (GATT). Myös Suomen ja Euroopan talousyhteisöjen (EY) välinen vapaakauppasopimus kieltää kaikki tiettyjä yrityksiä ja tuotannonaloja koskevat valtion tukitoimenpiteet, jotka aiheuttavat tai uhkaavat aiheuttaa kilpailun vääristymiä. Koska edellä mainitut sopimusjärjestelyt liittyvät tavarakauppaan, niillä ei ole suoraan vaikutusta palvelusektoriksi luettavan merenkulun tukitoimiin.

Mikäli GATT-järjestön piirissä käynnissä

olevissa Uruguayn kierroksen neuvotteluissa päästään sopimukseen myös palvelujen kaupan alueella, on mahdollista, että niin sanottu GATS-sopimus tulisi koskemaan myös merenkululle maksettavia valtiontukia. Käynnissä olevissa EFTA:n ja EY:n välissä neuvotteluissa pyritään myös palvelujen kaupan vapauttamiseen Euroopan talousalueella (ETA). Valtiontukien osalta EFTA-maat ovat omassa piirissään alustavasti sopineet, että merenkulun osalta mahdolliseen EFTA:n ja EY:n väliseen sopimukseen sisältyvään keskeiseen EY-sääntelyyn sisältyisi muun muassa niin sanottu 6. laivanrakennusdirektiivi ja EY:n komission vuonna 1989 hyväksymät merenkulun tukia koskevat suuntaviivat. Koska mahdollinen EFTA:n ja EY:n välinen sopimus tulisi täysimääräisesti voimaan vasta vuoden 1995 alusta, sopimukseen mahdollisesti sisällytettävien valtiontukisäännösten vaikutuksia esitetyn lain soveltamisen osalta tulisi tutkia siinä vaiheessa kun suunnitelmat näyttäisivät toteutuvan.

Myös Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä (OECD) on käsitelty merenkulun valtiontukia. Telakkateollisuudelle ja merenkululle annettavien valtiontukien katsotaan vääristävän kilpailua ja sen vuoksi tulisi asteittain päästä eroon. OECD:n neuvosto on suosittanut, että jos poikkeuksellisissa olosuhteissa tukea myönnetään, sen tulisi olla lyhyt-

aikaista ja määrältään alenevaa ja, jos mahdollista, siihen tulisi sisältyä korjaavia toimenpiteitä. Huolimatta OECD:n suosituksista taloudellinen tuki merenkululle on sen jäsenmaissa viime vuosina jatkuvasti lisääntynyt.

Esitykseen sisältyy säännöksiä, jotka koskevat mahdollisuutta poiketa suomalaisista yleisistä työsuhde- ja palkkaehdoista niiden merenkulkijoiden osalta, jotka työskentelevät ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkityllä aluksella. Ehdotuksen mukaan mahdollisesti sovittavat poikkeavat ehdot eivät kuitenkaan saa olla ristiriidassa Suomen ratifioimien Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimusten kanssa. Nämä yleissopimukset koskevat merenkulkijoiden työ- ja sosiaaliin oloihin liittyviä kysymyksiä, kuten työsopimuksen tekemistä, sisältöä ja päättämistä, työaikaa, vuosilomia, miesten ja naisten samapalkkaisuutta ja syrjinnän kieltämistä. Yleissopimusten keskeiset määräykset sisältyvät edellä kohdassa 1.4. mainittuun Suomen lainsäädäntöön. Esityksen mukaan työehtosopimuksen määräys, jolla on vähennetty Suomea sitovissa edellä tarkoitetuissa sopimuksissa vahvistettuja ja edellä tarkoitettussa lainsäädännössä säädettyjä työntekijöiden etuja vastaavia etuja, olisi mitätön ja sen sijasta olisi noudatettava sopimuksen määräystä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta

1 §. Pykälän 1 momentissa määritellään ne edellytykset, joiden nojalla lastialus ja sellainen muu alus, joka on tarkoitettu pääasiallisesti lastin kuljettamiseen, voidaan merkitä ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon. Perusedellytyksenä aluksen merkitsemiselle kauppa-alusluetteloon on momentin 1 kohdan mukaan, että alus on merkitty Suomen alusrekisteriin. Kauppamerenkulkuun käytettävän aluksen merkitsemisestä Suomen alusrekisteriin, rekisterissä pidosta ja rekisteristä poistamisesta säädetään merilaissa ja alusrekisterilaissa.

Kauppa-alusluettelo ei olisi luonteeltaan alusrekisteri, vaan voimassa oleva aluksen rekisteröintiä koskeva lainsäädäntö määräisi yksinomaan aluksen rekisteröintiin liittyvistä kysymyksistä sekä aluksen kansainvälisoikeudellisen aseman. Suomen alusrekisterin pitäminen järjestelmän perustana merkitsee muun muassa sitä, että nykyinen alusrekisteriviranomainen edelleen käsittelee kaikki aluksen rekisteröintiin liittyvät oikeudelliset kysymykset sekä kiinnitysasiat, eikä näin ollen tarvita kaksinkertaista organisaatiota näiden asioiden käsittelyä varten.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan edellytyksenä kauppa-alusluetteloon merkitsemiselle olisi lisäksi, että lastialusta käytetään pääasiassa ulkomaanliikenteeseen. Aluksen

kulkuhallituksen on määrättävä palautettavaksi määrä, joka yhteisölle on 4 §:n nojalla maksettu. Takaisinmaksuvelvoite perustuisi tuen saajan vilpilliseen käyttäytymiseen tai kieltäytymiseen luovuttamasta viranomaisille tarpeellisia tietoja. Tuki olisi palautettava myös siinä tapauksessa, että se on muutoin myönnetty tai maksettu perusteettomasti tai virheellisin perustein. Takaisinmaksettavalle määrälle tulisi maksaa pykälässä säänneltyä korkoa ja viivästyskorkoa.

14 §. Lakiin ehdotetaan otettavaksi yleisesti vastaavanlaisiin lakeihin sisältyvä säännös kysymyksessä olevan lainsäädännön ja Kansainvälisen työjärjestön Suomea sitovien asianomaisten sopimusten nähtävillä pidosta kauppa-alusluetteloon merkityllä aluksella. Nämä säädökset ja sopimukset ovat aluksella nähtävillä suomen, ruotsin ja englannin kielellä.

15 §. Pykälän 1 momentin mukaan merenkulkuhallituksen tulisi valvoa, että alus, joka on merkitty kauppa-alusluetteloon, täyttää myös merkitsemisen jälkeen lain 1 §:ssä säädetty edellytykset.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että tullihallitus olisi velvollinen tarvittaessaan antamaan merenkulkuhallitukselle virka-apua tässä valvontatehtävässä. Tullin piiriorganisaatio hoitaa alusten tulo- ja lähtöselvitykset, jonka perusteella voidaan muun muassa päätellä aluksen liikennealue.

16 §. Pykälän mukaan liikenneministeriö voisi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä lain soveltamisesta. Työministeriö voisi tarvittaessa antaa ohjeita lain soveltamisesta työläinsäädännön alaan liittyvien kysymysten osalta. Ohjeita tarvittaneen erityisesti ILO-sopimusten tulkinnan osalta.

17 §. Tarkoitus on, että laki tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992.

Voimaantulosäännökseen ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan voidaan ryhtyä lain toimeenpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin jo ennen lain voimaantuloa.

Pykälän 3 momentiksi ehdotetaan selvyiden vuoksi otettavaksi säännös siitä, että jos työ-sopimus lakkaisi irtisanomisen, sovitun määräajan päättymisen tai muun syyn takia, mutta työ aluksen kauppa-alusluetteloon merkitsemisen jälkeen jatkuu niin kuin merimieslain 42 §:ssä on sanottu, on sopimussuhteessa edelleen noudatettava ennen sen hiljaista pidentymistä noudatettuja ehtoja. Merimieslain 42 §:n

säännös sopimussuhteen hiljaisesta pidennyksestä vastaa työ-sopimuslain 39 §:ää.

1.2. Sairausvakuutuslaki ja kuntoutusrahalaki

Sairausvakuutuslain ja 1 päivästä lokakuuta 1991 voimaan tulleen kuntoutusrahalain (611/91) mukaan näiden lakien mukaisiin etuuksiin ovat oikeutettuja Suomessa asuvat henkilöt. Suomessa asuviksi katsotaan myös suomalaisessa aluksessa palvelevat henkilöt. Siten suomalaisessa aluksessa palvelevat henkilöt ovat kansalaisuudestaan ja varsinaisesta asuinmaastaan riippumatta oikeutettuja sairausvakuutus- ja kuntoutusrahalain mukaisiin etuuksiin.

Sairausvakuutuslakiin ehdotetaan lisättäväksi 1 a §, jossa olisi säännös lain soveltamisalan rajoittamisesta. Säännöksen mukaan henkilö ei olisi vakuutettu sairausvakuutuslain mukaisesti, vaikka hän palvelee suomalaisessa aluksessa, jos alus on merkitty ulkomaaliikenteen kauppa-alusluetteloon. Soveltamisalaa koskeva rajoitus ei kuitenkaan koskisi sellaisia henkilöitä, joihin nähden Suomi on kansainvälisten sopimusten nojalla velvollinen soveltamaan sairausvakuutuslakia. Jos tällaisessa aluksessa palveleva henkilö asuu tai on asunut sairausvakuutuslain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla Suomessa viimeisen vuoden kuluessa ennen palvelussuhteen alkamista aluksessa, hän olisi kuitenkin vakuutettu sairausvakuutuslain mukaisesti.

Vastaavasti kuntoutusrahalain 2 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaan henkilöllä ei olisi oikeutta kuntoutusrahalain mukaisiin etuuksiin samoin edellytyksin kuin edellä sairausvakuutuslain muutosehdotuksen osalta on todettu.

1.3. Merimieseläkelaki

1 §. Merimieseläkelakia sovelletaan työntekijään, joka tekee merimieslaissa tarkoitettua työtä suomalaisessa ulkomaanliikenteseen käytettävässä kauppa-aluksessa riippumatta työntekijän kansallisuudesta taikka asuinpaikasta. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Momentin 3 kohdan mukaan lain soveltamisala rajoitettaisiin kauppa-alusluetteloon merkityissä aluksissa työskentelevien osalta

Suomen kansalaisiin ja Suomessa vakituisesti asuviin.

1.4. Kohdissa 1.2 ja 1.3 mainittujen lakien suhde kansainvälisiin sopimuksiin

Yllä selostetut sairausvakuutus-, kuntoutusraha- ja merimieseläkelain muutosehdotukset ovat poikkeuksia Suomen lainsäädännön takaamasta sosiaaliturvasta. Näiden ehdotuksien tarkoituksena on suomalaisten varustamoiden kustannusten säästäminen kauppalaivaston kilpailukyvyyn parantamiseksi. Toisaalta ehdotetut muutokset säästäisivät myös julkisia menoja sen kautta, että niiden henkilöiden piiriä, jotka pelkästään suomalaisessa aluksessa työskenteilyn perusteella pääsisivät kysymyksessä olevien lakien mukaisten sosiaalietuuksien piiriin, rajoitettaisiin. Käytännössä rajoitukset kohdistuisivat pääasiallisesti ulkomaalaisiin. Suomalaisilla olisi aina oikeus merimieseläkelain mukaisiin etuuksiin ja sairausvakuutus- ja kuntoutusrahalain mukaisiin etuuksiin muulloin paitsi, jos he ovat asuneet yli vuoden ulkomailla ennen palvelussuhteen alkamista eivätkä muuta palvelussuhteen aikana Suomeen vakituisesti asumaan. Viimeksi mainittu merkitsee rajoitusta suomalaisten sosiaaliturvaan.

Lähtökohtana ehdotettujen säännösten laatimisessa on ollut se, että säännökset voitaisiin säätää yksinkertaisessa lainsäätämisyjärjestyksessä siten, ettei Suomen ratifioimia ILO:n sopimuksia jouduttaisi sanomaan irti eivätkä säännökset muutoinkaan olisi ristiriidassa Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten kanssa. Tämän vuoksi sosiaaliturvaa koskeviin muutosehdotuksiin on lisätty viittaus Suomea sitoviin kansainvälisiin sopimuksiin.

Yllä mainituilla kansainvälisillä sopimuksilla tarkoitetaan muun muassa ILO:n yleissopimuksia n:ot 128 ja 130, jotka Suomi on ratifioinut lukuun ottamatta ensin mainitun sopimuksen IV osaa. Nämä sopimukset koskevat osaltaan sairausvakuutus- ja merimieseläkelain mukaisia etuuksia. Mainittujen sopimusten mukaiset sosiaalietuudet ovat vähimmäistasoltaan huomonnat kuin sairausvakuutus- ja kuntoutusrahalain suomat etuudet. Suomi on velvollinen takaamaan ratifioimiltaan osin näiden sopimusten mukaiset vähimmäisetuudet alueellaan vakituisesti asuville tai alueellaan työskenteleville ulkomaalaisille. Tältä osin Suomi ei saa asettaa ulkomaalaisia eriarvoiseen

asemaan Suomen kansalaisiin nähden. Yleissopimuksen n:o 128 osalta on vielä huomattava, että Suomi voi sopimuksen tarkemmin säätämällä tavalla rajoittaa sopimuksen soveltamisen yllä mainittua henkilöpiiriä suppeampaan piiriin.

Mainittujen ILO:n sopimusten lisäksi Suomi on solminut pohjoismaiden välisen sosiaaliturvasopimuksen ja useita kahdenkeskisiä kansainvälisiä sosiaaliturvasopimuksia, jotka velvoittavat Suomea. Kuten edellä on todettu, sosiaaliturvaa koskevilla säännösehdoituksissa yllä mainitut kansainväliset sopimukset on otettu huomioon siten, etteivät ehdotukset ole ristiriidassa näiden sopimusten kanssa. Ehdotettujen muutosten valossa tämä merkitsisi sitä, että ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkityssä aluksessa työskentelevä henkilö olisi oikeutettu sairausvakuutus-, kuntoutusraha- ja merimieseläkelain mukaisiin oikeuksiin, jos hän asuu vakituisesti Suomessa tai hänellä on ollut vakituinen asuinpaikka Suomessa viimeisen vuoden kuluessa ennen työsuhteen alkamista kysymyksessä olevassa aluksessa ja muussa tapauksessa hänen oikeutensa sosiaaliturvaan määräytyisi mainittujen kansainvälisten sopimusten mukaan.

1.5. Työttömyyskassalaki

33 a §. Pykälän mukaan työnantajan ei tarvitsisi maksaa työnantajan työttömyysvakuutusmaksua työntekijästä, joka palvelee ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkityssä aluksessa ja joka ei asu Suomessa.

1.6. Laki ulkomaanliikenteen lastialusten kilpailuedellytysten edistämisestä annetun lain kumoamisesta

Koska ehdotetulla lailla ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta on tarkoitus korvata laki ulkomaanliikenteen lastialusten kilpailuedellytysten edistämisestä, ehdotetaan viimeksi mainittu laki kumottavaksi.

Lakia ehdotetaan kuitenkin sovellettavaksi vuonna 1991 syntyneiden kustannusten perusteella maksettaviin avustuksiin. Lain 6 §:n mukaan avustuksen saajan on sitouduttava pitämään alus tai sen korvaava alus vähintään kolmen vuoden ajan Suomen lipun alla. Koska lain oli alunperin tarkoitus olla voimassa vuo-

sina 1991—1993, ehdotetaan sanottu sitoumus-
aika vastaavasti lyhennettäväksi yhteen vuo-
teen.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä
tammikuuta 1992 lukien.

3. Säättämisjärjestys

Ehdotetun ulkomaanliikenteen kauppa-alus-
luettelosta annettavan lain 8 §:ään tulisi uusi
työsopimuksen irtisanomisperuste. Pykälän yk-

sityiskohtaisista perusteluista ilmenee, miksi
ehdotettu erityinen irtisanomisperuste on vält-
tämätön. Koska työntekijäin irtisanomissuojas-
ta on säädetty valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n
mukaisessa lainsäätämisyjärjestyksessä, hallitus
katsoo, että myös tämä laki voidaan säätää
samassa järjestyksessä. Huomioon ottaen kui-
tenkin asiassa esitetyt erilaiset käsitykset, hal-
litus pitää suotavana, että säätämisyjärjestyk-
sistä hankittaisiin perustuslakivaliokunnan lau-
sunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Edus-
kunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdot-
ukset:

1.

Laki

ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon
(*kauppa-alusluettelo*) voidaan merkitä lastialus
ja sellainen muu alus, joka on tarkoitettu
pääasiallisesti lastin kuljettamiseen, kun:

- 1) alus on merkitty Suomen alusrekisteriin;
- 2) alusta käytetään pääasiassa ulkomaanlii-
kenteeseen; ja
- 3) alus on enintään 20 vuotta vanha sen
vuoden alussa, jona se merkitään kauppa-
alusluetteloon.

Suomen alusrekisterissä oleva alus, joka on
enintään 25 vuotta vanha tämän lain voimaan
tullessa, voidaan myös merkitä kauppa-alus-
luetteloon.

Kauppa-alusluetteloon merkittäväksi aluk-
seksi hyväksytään myös sellaiset hinaajat ja
työntäjät, jotka kuljettavat säännöllisesti lasti-
proomuja ulkomaanliikenteessä, samoin kuin
sellaiset matkustaja-aluksiksi katsastetut aluk-
set, jotka on pääasiallisesti tarkoitettu lastin
kuljettamiseen ja joilla on enintään 60 matkus-
tajapaikkaa.

Kauppa-alusluetteloon voidaan merkitä
myös sellainen kolmansien maiden välillä lii-
kennöivä muu kuin 3 momentissa tarkoitettu
suomalainen matkustaja-alus, joka täyttää 1

momentin 1—3 kohdan edellytykset ja joka ei
liikennöi säännöllisesti pohjoismaisesta sata-
masta.

2 §

Kauppa-alusluetteloa pitää merenkulkuhalli-
tus, joka myös päättää aluksen merkitsemisestä
luetteloon.

Alusrekisterinpitäjä Ahvenanmaalla voi
myös merkitä Ahvenanmaalla alusrekisteriin
merkityn aluksen kauppa-alusluetteloon.

3 §

Alus on omistajan hakemuksesta merkittävä
kauppa-alusluetteloon, kun alus täyttää 1 §:ssä
mainitut luetteloon merkitsemisen edellytykset.

Hakemus on tehtävä kirjallisesti. Hakemuk-
sen tulee sisältää tarpeelliset tiedot ja asiakirjat
aluksesta ja sen käytöstä sekä muista asian
ratkaisemiseen vaikuttavista seikoista. Hakijan
on lisäksi toimitettava merenkulkuhallituksen
pyynnöstä kaikki muutkin hakemuksen käsit-
telystä tarvittavat tiedot ja asiakirjat.

4 §

Milloin kauppa-alusluetteloon merkityn
aluksen miehityskustannukset ja alukseen koh-

4.

Laki**merimieseläkelain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/56) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 31 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (1038/86), seuraavasti:

1 §

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) työntekijään, joka on työssä kalastusaluksessa, jos aluksen toiminta-alue ei ulotu Itämeren ulkopuolelle;
- 2) työntekijään, joka on tullut 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun työsuhteeseen ensimmäisen kerran täytettyään 65 vuotta; eikä
- 3) työntekijään, joka on työssä ulkomaanlii-

kenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain (/) mukaiseen kauppa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa, jollei hän ole Suomen kansalainen tai vakituisesti Suomessa asuva eikä Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista muuta seuraa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 199 .

5.

Laki**työttömyyskassalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 24 päivänä elokuuta 1984 annettuun työttömyyskassalakiin (603/84) uusi 33 a § seuraavasti:

33 a §

*Työttömyysvakuutusmaksun suorittaminen
 eräissä tapauksissa*

Sen estämättä, mitä 33 §:ssä on säädetty, työnantaja ei ole velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksua työntekijän osalta, jo-

ka palvelee ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain (/) mukaiseen kauppa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa ja joka ei asu Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 199 .

EDUSKUNNAN
SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTAHelsingissä
20 päivänä marraskuuta 1991
Lausunto n:o 4*Liikennevaliokunnalle*

Liikennevaliokunta on eduskunnan päätöksen mukaisesti pyytänyt sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausunnon hallituksen esityksestä n:o 119 laeiksi ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta sekä sairausvakuutuslain, kuntoutusrahain, merimieseläkelain 1 §:n ja työttömyyskassalain muuttamisesta sekä ulkomaanliikenteen lastialusten kilpailuedellytysten edistämistä annetun lain kumoamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina apulaisosastopäällikkö Raimo Kurki liikenneministeriöstä, vanhempi hallitussihteeri Anja Kairisalo sosiaali- ja terveysministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Juha Peltola ja hallitusneuvos Esa Lonka työministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Kauko Halminen kansaneläkelaitoksesta, varatoimitusjohtaja Seppo Pietiläinen eläketurvakeskuksesta, toimitusjohtaja Helena Jaatinen Merimieseläkekassasta, toimitusjohtaja Per Försskahl Suomen Varustamoyhdistyksestä, asiamies Mikaela Björkholm Ålands Redarföreningistä, puheenjohtaja Reijo Anttila Suomen Merimies-Unionista, järjestösihteeri Sven-Erik Nylund Suomen Laivanpäällystöliitosta, toiminnanjohtaja Anton Sjöholm Suomen Konepäällystöliitosta, puheenjohtaja Heikki Santala Suomen Tietoliikennetekniset ry:stä, varapuheenjohtaja Arvo Pietikäinen Suomen Erityisteknisten Liitto SETELI ry:stä sekä puheenjohtaja Hans Lang ja hallituksen jäsen Kaj Engblom Ulkomaanliikenteen Pientonnistoyhdistyksestä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan sosiaali- ja terveysvaliokunnan toimialan osalta, että sairausvakuutuslakia ja kuntoutusrahakia ei sovellettaisi uuteen kauppa-alusluetteloon merkityillä aluksilla työskenteleviin henkilöihin, jos tällainen henkilö ei asu tai ole asunut Suomessa viimeisen vuoden kuluessa palvelussuhteen alkamisesta. Merimieseläkelakia ei sovellettaisi tällaisella aluksella työskentelevään henkilöön, joka ei ole Suomen kansalainen tai vakituisesti asu Suomessa. Soveltamisalan rajoitukset eivät kui-

tenkaan koskisi sellaisia henkilöitä, joihin Suomi on velvollinen noudattamaan mainittuja lakeja Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten perusteella.

Työttömyyskassalakeja ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei työnantaja olisi velvollinen maksamaan ulkomaan liikenteen kauppa-alusluetteloon merkityillä aluksella työskentelevän työntekijän työttömyysvakuutusmaksua, jos työntekijä ei asu Suomessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lainsäädäntö on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1992 alusta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on käsitellyt asian oman toimialansa kannalta.

Lainsäädännön tarkoitus, merenkulun käytökustannuksia alentava järjestely, jolla Suomen merenkulun kansainvälistä kilpailukykyä parannetaan, huomioon ottaen hallituksen esitykseen sisältyvät sosiaalivakuutusjärjestelmää koskevat ehdotukset, ovat tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia. Hankaluuksia saattaa kuitenkin käytännössä aiheuttaa sairausvakuutuslakiin, kuntoutusrahakia ja merimieseläkelakiin sisältyvä säännös, jonka mukaan Suomea sitovat kansainväliset sopimukset on otettava huomioon arvioitaessa mainittujen lakien soveltamisalaa. Kysymys edellyttää tiedottamista ja kouluttamista, jotta uuteen rekisteriin merkittävillä aluksilla palveleville ei aiheudu perusteettomia menetyksiä sosiaaliturvassa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan eläkejärjestelyksi sitä, että merimieseläkelakia ei sovelleta ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain mukaiseen kauppa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa työskentelevään työntekijään kuin eräissä poikkeustapauksissa. Kun merimieseläkelaki on työeläkelainsäädännön erityislaki, aiheutuu ehdotetusta järjestelystä, että työntekijään on sovellettava työntekijäin eläkelakia. Työntekijäin eläkelain 1 §:n 1

momentin 3 kohta edellyttää kyseistä lakia sovellettavaksi, jollei henkilöllä ole oikeutta eläkkeeseen muun lain tai asetuksen nojalla. Suomalaisella aluksella palveleviin työntekijöihin tulisi näin ollen kuitenkin työntekijäin eläkelaki sovellettavaksi. Tästä syystä on kauppa-alusluetteloa koskevan lainsäädännön tavoite huomioon ottaen muutettava työntekijäin eläkelain 1 §:ää.

Edellä esitettyyn ja hallituksen esityksen pe-

rusteluihin viitaten sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta kunnioittavasti esittää lausuntonaan liikennevaltiokunnalle,

että lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina ja

että hyväksyttäisiin uusi näin kuuluva laki:

7.

Laki

työntekijäin eläkelain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 1 §:n 1 momentin 3 kohta,

sellaisena kuin se on 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (593/78), seuraavasti:

1 §

Työnantaja on velvollinen järjestämään ja kustantamaan tämän lain mukaiset vähimmäisehdot täyttävän eläketurvan jokaiselle työntekijälleen, jonka työsuhde on sen vuoden jälkeen, jona hän on täyttänyt 13 vuotta, jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kuukauden. Laki ei kuitenkaan koske työsuhdetta:

3) jonka perusteella työntekijällä muun lain tai asetuksen nojalla on oikeus eläkkeeseen tai jossa työntekijään sovelletaan merimieseläkelain (72/56) 1 §:n 3 momentin 3 kohdan säännöstä; tai

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari, varapuheenjohtaja Taina, jäsenet Ala-Harja, U. Anttila, Hiltunen, Kauppinen, Kempainen,

Kuittinen, Mutttilainen, Nordman, O. Ojala, Perho-Santala, Puhakka, Puisto ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsen Morri.

Eriävä mielipide

Hallituksen esityksellä vaarannetaan suomalainen merenkulku, ammattitaito ja jopa ympäristö. Taloudellisesti menettely merkitsee näin ollen tosiasiallisesti tappiota Suomen kansantaloudelle.

Suomen merenkululliset erityisolosuhteet asettavat poikkeuksellisia vaatimuksia niin aluksille kuin merenkulkijoiden ammattitaidollekin. Tästä syystä Suomen kannalta parasta ja turvalisinta on pyrkiä Suomen lipun alla toimiviin aluksiin, joiden miehistönä ovat suomalaiset

merenkulkijat. Tämä turvaa Suomen ympäristön säilymistä. Kansainväliset kokemukset osoittavat, että olosuhteisiin nähden puutteellinen koulutus, kielitaidon epäyhtenäisyys ja muut vastaavat seikat lisäävät merkittävästi onnettomuuksien vaaraa. Suomen rannikko on myös kansainvälisesti vertaillen poikkeuksellisen saarinen ja karikkoinen.

Kun hallituksen esityksessä lähdetään kustannusten halventamisesta pyrkimyksenä tai lopputuloksena lähinnä kehitysmaista tai muutoin

palkkatasoltaan poikkeuksellisen alhaisista maista olevan miehistön käyttäminen, johtaa tämä käytännössä siihen, että koko miehistö ehkä laivan päällystää lukuun ottamatta on muita kuin suomalaisia. Tämä tulee vähentämään suomalaisten merenkulkijoiden määrää tavalla, joka johtaa siihen, että Suomessa ei ole enää tarpeellista ja tarkoituksenmukaista kouluttaa merenkulkijoita. Tämä merkitsee samalla myös sitä, että Suomesta häviää merkittävää merenkulun taitotietoa.

Hallituksen esitykseen sisältyvä alusrekisterijärjestelmä johtaa paitsi halpisiin työntekijöihin myös muutoin mukavuuslippulaivatyypiseen ratkaisuun, koska työnantajalle palautetaan verot ja työnantajan sosiaaliturvamaksut.

Edellä sanotuista syistä pidämme merenkulun kannalta tärkeänä, että Suomen lipun alla kulkevilla laivoilla noudatetaan Suomen lainsäädäntöä ja suomalaista työ- ja palkkaehtoja sekä

sosiaali- ja työsuhteturvaa. Aluksen merkitsemistä kauppa-alusluetteloon ei saa pitää taloudellisena ja tuotannollisena syynä, jonka perusteella toistaiseksi voimassa oleva työsopimus voidaan irtisanoa. Varustamo voisi saada ennakonpidätykset, lähdeveron ja työnantajan sosiaaliturvamaksuja vastaavan valtion tuen ilman miehitys- ja työvoimakustannusten alentamiseen liittyviä ehtoja.

Edellä olevan perusteella valiokunnan tulisi lausuntonaan esittää,

että valiokunnan lausuntoon sisältyvät 2.—5. ja 7. lakiehdotus hylättäisiin,

että valiokunnan lausuntoon sisältyvä kuudes lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana ja

että valiokunnan lausuntoon sisältyvä ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

Laki

ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(1—3 mom. kuten valiokunnan lausunnossa)
Kauppa-alusluetteloon voidaan merkitä myös sellainen kolmansien maiden välillä liikennöivä muu kuin 3 momentissa tarkoitettu suomalainen matkustaja-alus, joka täyttää 1 momentin 1—3 kohdan edellytykset ja joka ei liikennöi (*poist.*) pohjoismaisesta satamasta.

2 ja 3 §

(Kuten valiokunnan lausunnossa)

4 §

(*Poist.*) Varustamotoimintaa harjoittavalle suomalaisen aluksen omistavalle yhteisölle maksetaan kauppa-alusluetteloon merkittyä alusta kohden valtion varoista tukena:

(1 ja 2 kohta kuten valiokunnan lausunnossa)
(2—4 mom. kuten valiokunnan lausunnossa).

5 §

Liikenneministeriö antaa tuen hakemista, myöntämistä, (*poist.*) maksamista (*poist.*) ja valvontaa koskevat samoin kuin muut tarvittavat määräykset ja ohjeet.

6 §

(1 mom. kuten valiokunnan lausunnossa)
Kauppa-alusluetteloon merkityn aluksen työsuhteessa noudatettavalla suomalaisella työehtosopimuksella voidaan sopia toisin siitä, mitä merimieslaissa (423/78), merityöaikalaissa (296/76), merimiesten vuosilomalaisissa (433/84) ja yhteistoiminnasta yrityksissä annetussa laissa (725/78) säädetään (*poist.*).
(3 mom. *poist.*)

7 §

(1 mom. *poist.*)
Kauppa-alusluetteloon merkityn aluksen työsuhteissa noudatettavaan työehtosopimukseen sidotun työnantajan on noudatettava työehtosopimuksen määräyksiä myös sellaisen työntekijän työsuhteessa, joka ei ole sidottu työehtosopimukseen. (*Poist.*)
(3 mom. *poist.*)

8 §

(*Poist.*)

8 (9) §
 (1 mom. *poist.*)
 (1 mom. kuten valiokunnan lausunnon 2 mom.)

9 (10) §
 (1 mom. kuten valiokunnan lausunnossa)
 Ulkomaalaisten merenkulkijoiden (*poist.*)
 sosiaalisiin oloihin liittyvät kysymykset käsitel-
 lään työministeriön yhteydessä toimivassa me-
 renkulkuaasiain neuvottelukunnassa (*poist.*).

10—14 §
 (Kuten valiokunnan lausunnon 11—15 §)

15 (16) §
 (1 mom. kuten valiokunnan lausunnossa)
 (2 mom. *poist.*)

16 (17) §
 (Kuten valiokunnan lausunnossa)

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 1991

Jouko Skinnari
 Marjatta Stenius-Kaukonen

Virpa Puisto
 Outi Ojala

Kyllikki Muttilainen
 Ulla Anttila

N:o 1710

Laki**merimieseläkelain 1 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 1991

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/56) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 31 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (1038/86), seuraavasti:

1 §

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) työntekijään, joka on työssä kalastusaluksessa, jos aluksen toiminta-alue ei ulotu Itämeren ulkopuolelle;
- 2) työntekijään, joka on tullut 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun työsuhteeseen ensimmäisen kerran täytettyään 65 vuotta; eikä
- 3) työntekijään, joka on työssä ulkomaanlii-

kenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain (1707/91) mukaiseen kauppa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa, jollei hän ole Suomen kansalainen tai vakituisesti Suomessa asuva eikä Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista muuta seuraa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 1991

Tasavallan Presidentti**MAUNO KOIVISTO**Liikenneministeri *Ole Norrback*

N:o 1711

Laki**työntekijäin eläkelain 1 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 1991

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 1 §:n 1 momentin 3 kohta,
 sellaisena kuin se on 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (593/78), seuraavasti:

1 §

Työnantaja on velvollinen järjestämään ja kustantamaan tämän lain mukaiset vähimmäisehdot täyttävän eläketurvan jokaiselle työntekijälleen, jonka työsuhde on sen vuoden jälkeen, jona hän on täyttänyt 13 vuotta, jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kuukauden. Laki ei kuitenkaan koske työsuhdetta:

3) jonka perusteella työntekijällä muun lain tai asetuksen nojalla on oikeus eläkkeeseen tai jossa työntekijään sovelletaan merimieseläkelain (72/56) 1 §:n 3 momentin 3 kohdan säännöstä; tai

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 1992.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 1991

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Liikenneministeri *Ole Norrback*